

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ

LABORATUVAR KULLANIM VE GÜVENLİK TALİMATI

Doküman Kodu: MF-İSG-001 **Yürürlük Tarihi:** 24.09.2025 (Fakülte Yönetim Kurulu 2025/08 sayılı Kararı ile onaylanmıştır) **Revizyon No:** 01

1. AMAÇ VE KAPSAM Bu talimatın amacı; Yakın Doğu Üniversitesi Mühendislik Fakültesi bünyesinde yer alan tüm eğitim ve araştırma laboratuvarlarında (Bilgisayar, Elektrik-Elektronik, Makine, Otomotiv, Biyomedikal ve Temel Bilimler) uyulması gereken genel ve özel güvenlik kurallarını belirlemek, kaza risklerini en aza indirmek ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamaktır. Bu talimat, laboratuvarları kullanan tüm öğrencileri, akademisyenleri ve idari personeli kapsar.

2. GENEL LABORATUVAR KURALLARI

- **Yetkisiz Giriş Yasaktır:** Laboratuvarlara ders sorumlusu veya ilgili laboratuvar teknisyeninin izni ve gözetimi olmadan girilemez ve cihazlar çalıştırılmaz.
- **Yiyecek ve İçecek:** Laboratuvar alanlarına her türlü yiyecek ve içecek maddesi getirmek ve tüketmek kesinlikle yasaktır.
- **Kişisel Koruyucu Donanım (KKD):** İlgili laboratuvarın niteliğine göre gerekli görülen kişisel koruyucu donanımlar (koruyucu gözlük, eldiven, önlük, baret vb.) çalışma süresince eksiksiz kullanılmalıdır.
- **Düzen ve Temizlik:** Çalışma alanları her zaman temiz ve düzenli bırakılmalıdır. Deney bitiminde kullanılan malzemeler yerlerine kaldırılmalı ve cihazlar kapatılmalıdır.
- **Acil Durum Ekipmanları:** Yangın tüpleri, acil yıkama duşları ve ilk yardım dolaplarının önü kesinlikle kapatılmamalıdır.
- **Hasar ve Arıza Bildirimi:** Hasarlı kablolar, arızalı prizler veya bozulan cihazlar derhal laboratuvar sorumlusuna bildirilmeli, arızalı ekipmana kesinlikle müdahale edilmemelidir.

3. BÖLÜM BAZLI ÖZEL GÜVENLİK KURALLARI

3.1. Bilgisayar ve Yazılım Laboratuvarları

- Bilgisayarlara laboratuvar sorumlusunun izni olmadan herhangi bir program veya yazılım yüklenemez, mevcut yazılımlar silinemez.
- Cihazların bağlantı kabloları (güç, ağ, görüntü vb.) sökülmemeli ve yerleri değiştirilmemelidir.

- Ağ güvenliğini tehlikeye atacak (virüs, malware barındıran) harici bellekler izinsiz kullanılamaz.

3.2. Elektrik, Elektronik ve Mekatronik Laboratuvarları

- Enerji altındaki devrelere çıplak elle müdahale edilmez. Tüm bağlantılar sistem enerjisizken yapılmalıdır.
- Kurulan devreler ve yapılan bağlantılar, laboratuvar sorumlusu veya dersin hocası tarafından kontrol edilmeden sisteme kesinlikle enerji verilmemelidir.
- Kondansatör gibi enerji depolayan elemanların kullanıldığı devrelerde, sistem kapatıldıktan sonra deşarj işlemi yapılmadan elemanlara dokunulmamalıdır.

3.3. Makine, Otomotiv ve Üretim Laboratuvarları

- Torna, freze, CNC gibi hareketli ve kesici/delici ucu olan makinelerde çalışırken eldiven, bol elbise, kravat veya sallantılı takılar kullanılmamalı; uzun saçlar toplanmalıdır.
- Talaşlı imalat yapılan veya parça sıçrama riski olan tezgahlarda çalışırken mutlaka "Koruyucu Gözlük" takılmalıdır.
- Ağır parçaların kaldırılması ve taşınması sırasında ergonomi kurallarına uyulmalı, gerekiyorsa kaldırma ekipmanları kullanılmalıdır.

3.4. Temel Bilimler, Biyomedikal ve Kimya Laboratuvarları

- Kimyasal maddelerle çalışırken mutlaka laboratuvar önlüğü ve nitril eldiven kullanılmalıdır.
- Uçucu ve zehirli gaz çıkışı olan deneyler kesinlikle "Çeker Ocak" altında yapılmalıdır.
- Kimyasal atıklar lavaboya dökülmemeli, türlerine göre belirlenmiş "Atık Toplama Kaplarına" boşaltılmalıdır.
- Asidin üzerine kesinlikle su dökülmemelidir; suyun üzerine asit yavaşça eklenmelidir.

4. ACİL DURUM VE İLK YARDIM UYGULAMALARI

- **Elektrik Çarpması:** Kazazedeye kesinlikle çıplak elle dokunulmamalı, derhal acil durdurma (e-stop) butonuna basılarak veya ana şalterden elektrik kesilmelidir.
- **Yangın Durumu:** Küçük çaplı alevlenmelerde uygun tip yangın söndürücü (Elektrik için CO2) kullanılmalı, kontrol edilemeyen durumlarda laboratuvar tahliye edilerek yangın alarmına basılmalıdır.

- **Kimyasal Dökülmesi:** Cilde veya göze kimyasal sıçraması halinde bölge en az 15 dakika boyunca acil yıkama duşunda/göz duşunda bol su ile yıkanmalı ve derhal tıbbi yardım istenmelidir.
- Her türlü kaza ve yaralanma durumu (hafif dahi olsa) "Kaza Bildirim Tutanağı" ile Dekanlığa raporlanmalıdır.

5. YAPTIRIM VE SORUMLULUK Bu talimatnamede belirtilen kurallara uyulmaması halinde, oluşabilecek can ve mal kayıplarından kural ihlali yapan kişi sorumludur. Kurallara kasıtlı olarak uymayan öğrenciler hakkında Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Onaylayan: Prof. Dr. Bülent Bilgehan Dekan